

מבחנים לחלוקת כספים לצורך תמיכה של משרד החינוך בגופים אחרים, עבור תכנית טרום שירות צבאי או שירות לאומי או שירות אזרחי לבוגרי כיתה י"ב

תקנה תקציבית : 24-14-60

1. כללי

(א) ועדת התמיכות לגופים אחרים של המשרד (להלן - הועדה), תדון במתן תמיכות מתקציב המשרד, ובהמלצות למתן תמיכות למוסדות שונים, בהתאם להוראות התכ"ם בנושא תמיכות בגופים אחרים¹ (להלן - הוראות התכ"ם) ובהתאם למבחנים אלה.

(ב) התמיכה עצמה צריך שתינתן על פי עקרונות של סבירות ושוויון בין מקבלי התמיכה השונים.

(ג) בבואה לדון ולהחליט בכל בקשה ובקשה לתמיכה, תשקול הועדה את כל נסיבותיו של העניין, תוך יישום שוויוני, אחיד וענייני של המבחנים.

(ד) כל שיקוליה של ועדת התמיכות יהיו ענייניים, תוך הפעלת אמות מידה מקצועיות, ככל שיידרש לפי העניין; החלטת הועדה תהיה מנומקת.

(ה) חלוקת הסכום המיועד לתמיכות בתקציב השנתי של המשרד, תיעשה לפי תחומי פעילות, הכל בכפוף לאמור במבחנים אלה ובחוק התקציב לשנת הכספים השוטפת, כפי שיפורט להלן.

2. הגדרות

"משתתף" – משתתף שהוא חניך ומשתתף שאינו חניך;

"משתתף שהוא חניך" – מי שהוא אזרח ישראלי או תושב קבע בה וטרם נקבע מועד גיוסם או שאושרה דחיית גיוסם מכח חוק שרות בטחון [נוסח משולב], התשמ"ו – 1986²;
"משתתף שאינו חניך" – מי שאינו אזרח ישראלי או תושב קבע בה, שהצטרף לתכנית למשך 3 חודשים לכל הפחות;

"פעילות פוליטית או פעילות מפלגתית" – כל אחד מאלה:

(1) ארגון אסיפה פומבית הקשורה למפלגה או לגוף פוליטי אחר;

¹ הוראה מספר 6.2 ("תמיכות מתקציב המדינה בגופים אחרים") מיום 1.1.09
² ס"ח התשמ"ו, עמ' 107.

- (2) השתתפות בהפגנה או בתהלוכה הקשורה למפלגה או לגוף פוליטי אחר ;
- (3) השתתפות בתעמולה פומבית, בכתב או בעל פה, של מפלגה או של גוף פוליטי אחר ;

"שבוע שגרותי" - שבוע לימודים המתקיים במבנה הקבע שבו מתקיימת התכנית הקדם צבאית במתכונת של 5 ימי פעילות לפחות ;

"תכנית קדם צבאית" - מסגרת חינוכית העונה על כל התנאים האלה :

- (1) מקיימת תכניות לימודים לא פורמאליות של שישה חודשים לפחות ולא יותר מעשרה חודשים במהלך התקופה הקודמת לשירות הצבאי או הלאומי או האזרחי וכן ליווי במהלך השירות האמור ;
- (2) מתקיימת בתנאי פנימייה 4 לילות לפחות בשבוע ; המשרד רשאי להכיר בתכנית קדם צבאית גם אם מתקיימת בתנאי פנימייה 3 לילות בלבד בשבוע, לתקופה שלא תעלה על חודשיים, מנימוקים מיוחדים שיירשמו ; החלטה כאמור תועבר בתוך 21 ימים למי מבין מגישי הבקשה לתמיכה שיבקש זאת ;
- (3) משתתפי התכנית הקדם צבאית הנם בני 17 לפחות, שהצהירו על מחויבותם להתגייס לצבא הגנה לישראל או לשרת שירות לאומי או שירות אזרחי בן שנתיים עם תום ההשתתפות בתכנית כאמור יובהר כי תנאי זה יחול על משתתפים שהינם חניכים בלבד ;
- (4) מטרתה לאפשר למשתתפיה לקחת חלק בתהליך העצמה אשר יוביל לבחירת שירות צבאי או שירות לאומי או שירות אזרחי משמעותי, לקיחת אחריות בכל תחומי חייהם ומעורבות אזרחית פעילה ;
- (5) 60% לפחות מהמשתתפים שהם חניכים, יקיימו את אחד או יותר מהתנאים הבאים :
- (א) למדו במרכזי נוער- מפתנים, כפרי נוער, מעונות רשות חסות הנוער ;
- (ב) למדו בבתי ספר המצויים במדד טיפוח בית ספרי של משרד החינוך מ-7 ומעלה ;
- (ג) למדו במסגרות המיועדות לתלמידים שנשרו מבתי ספר אחרים, המפוקחות על ידי המדינה ;
- (ד) בוגרי מסלולי קידום נוער ;
- (ה) עולים או בני עולים ; לענין זה "עולה" - מי שעלה למדינת ישראל במהלך שש השנים שקדמו לשנה שבעדה מתבקשת התמיכה וכן מי שמוצאו או מוצא הוריו מאתיופיה ;
- (ו) מגוריהם נמצאים ביישוב שמדד הטיפוח הרשותי או היישובי או השכונתי של המשרד לגביו גבוה מ-6 ;

(ז) למדו באחת המסגרות התומכות של משרד החינוך לתלמידים בעלי קשיים, וביניהם: כיתת אומץ, כיתת אתגר, כיתת תל"ם (תנופה לבגרות מלאה);

(ח) בעלי רישום פלילי או עבר פלילי;

(ט) נשרו ממסגרת הלימודים הבית-ספרית;

(י) למדו בשלושה בתי ספר על יסודיים לפחות במהלך תקופת לימודיהם התיכוניים;

(יא) בודדים ללא מסגרת משפחתית תומכת;

(יב) בני נוער העונים על הגדרת "ילד בעל צרכים מיוחדים" בחוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988³;

(6) המסגרת החינוכית רשאית לצרף לשורותיה משתתפים שאינם חניכים בהיקף שלא יעלה על 30% מכלל משתתפי התכנית הקדם צבאית.

3. סוגי הפעילות והנושאים הנתמכים

(א) איתור משתתפים שהם חניכים, מיונם וצירופם לתכנית הקדם צבאית, לרבות שיווק ופרסום, הכשרת צוותי מיון, פיתוח תכניות למיון וצירוף המשתתפים האמורים.

(ב) קיום התכנית החינוכית כמפורט בסעיף 5.

(ג) קיום פעילות התנדבות בתחומים שונים בקהילה.

(ד) קיום סיורים להכרת הארץ.

(ה) קיום פעילויות לשיפור הכושר הגופני.

(ו) ליווי משתתפים שהם חניכים במהלך השירות הצבאי או הלאומי או האזרחי.

4. תנאי סף

על הגוף מבקש התמיכה (להלן – המוסד) לעמוד בכל התנאים הבאים:

(1) המוסד הוא חברה בע"מ או אדם פרטי או רשות מקומית או כל גוף שאינו מוגדר כמוסד ציבור על פי סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, תשמ"ה – 1985 ואינו תאגיד שהוקם על פי חוק;

(2) המוסד מקיים תכנית קדם צבאית;

(3) המוסד פועל שלא למטרות רווח;

(4) אין במטרות המוסד או במעשיו שלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית או הסתה לגזענות;

4. ס"ח התשמ"ח, עמ' 114.

- (5) המוסד אינו מוסד חינוך כהגדרתו בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949⁴ ואינו הבעלות של מוסד חינוך כאמור ;
- (6) המוסד מקיים את הוראות החוק למניעת העסקה של עברייני מין במוסדות מסוימים, התשס"א-2001⁵ ;
- (7) המוסד מחנך להזדהות עם מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית מתוך רצון להביא לשילוב כל חניכיו בשירות צבאי, שירות לאומי או שירות אזרחי ;
- (8) המוסד מקיים תכנית חינוכית כמפורט בסעיף 5, ומגיש אותה מראש לאישור המשרד ;
- (9) המוסד מנהל את התכנית הקדם צבאית בתנאי פנימייה ; תנאי הפנימייה כוללים שהיה של חמישה ימים וארבעה לילות לפחות בשבוע (למעט כאמור בפסקה (2) בהגדרת "תכנית קדם צבאית") ושבת אחת לפחות בחודש ; בשבוע שגרתי לא יפחתו שעות הפעילות היומית מ-12 שעות ;
- (10) המוסד דואג לצרכי המשתתפים, לרבות מזון ולינה ;
- (11) על המוסד להוכיח, באמצעות הצגת תקציב שנתי, כי יש לו יכולת תקציבית לקיים את התכנית הקדם צבאית במלואה ולכל משכה ;
- (12) למוסד ניסיון של שנתיים לפחות בקיום הפעילות הנתמכת ;
- (13) מוסד אשר לו 4 עובדים לפחות, ושנתיים ניסיון לפחות, יוכל לנהל שלוחה אחת נוספת עבור כל שנה שמעבר לשנתיים האמורות, עד לסך של 10 שלוחות לכל היותר ; לענין פסקה זו, "שלוחה" - תכנית קדם צבאית בעלת קשר ממשי לתכנית הקדם צבאית העיקרית הקיימת הנקראת באותו שם של התכנית הקדם צבאית הקיימת, ומתנהלת תחת אותה הנהלה ובעלת אפיון משותפים זהה, במספר שלא יפחת מ-10 חניכים ; על כלל השלוחות להראות מקורות תקציביים משותפים ; יש להראות תכנית חינוכית דומה בכלל התכניות כאמור ;
- (14) בשלוש השנים הקודמות לשנה שבעדה מבוקשת התמיכה ובכל התקופה שבה פועלת ותפעל התכנית הקדם צבאית, המוסד המפעיל אותה לא יקיים פעילות פוליטית או פעילות מפלגתית ;
- (15) מספר המשתתפים בתכנית קדם צבאית, לא יפחת מ-20 ; בתכנית המפעילה שלוחות (להלן – תכנית האם), לא יפחת מספר המשתתפים בתכנית האם מ-20 ובכל אחת מהשלוחות מ-10 ; הוועדה רשאית לאשר מטעמים מיוחדים שיירשמו, כגון נשירה במהלך השנה, מספר נמוך יותר של משתתפים באופן חד פעמי בתכנית האם, ובלבד שלא יפחת מ-16 ; החלטה כאמור תועבר בתוך 21 ימים למי מבין מגישי הבקשה לתמיכה שיבקש זאת ;

⁴ ס"ח התש"ט, עמ' 287.

⁵ ס"ח התשס"א, עמ' 509.

(16) 80% לפחות מבוגרי התכנית הקדם צבאית מקרב המשתתפים שהם חניכים, מתגייסים, מדי שנה, לשירות מלא בצבא הגנה לישראל או בשירות לאומי או אזרחי מלא בן שנתיים; למען הסר ספק, בתכנית קדם צבאית המפעילה שלוחה אחת או יותר, יתקיים האמור בכל אחת מהשלוחות; הוועדה רשאית לאשר מטעמים מיוחדים שיירשמו, אחוז נמוך יותר של מתגייסים; החלטה כאמור תועבר בתוך 21 ימים למי מבין מגישי הבקשה לתמיכה שיבקש זאת;

(17) על המוסד המפעיל את התכנית להחזיק בפוליסת ביטוח חוקית ותקפה, המבטחת את משתתפי התכנית, הסגל החינוכי והמנהלי, כל צד ג', וכן את המבנים והרכוש שבהם ושבאמצעותם פועלת התכנית הקדם צבאית;

(18) התכנית הקדם צבאית מוגדרת כתכנית לימודים לא פורמלית ולא תינתן בסופה תעודה מקצועית או אקדמית; עם זאת, בשל אפיון המשתתפים הייחודי, רשאי מנהל התכנית הקדם צבאית, באישור המשרד, לאפשר לכל משתתף שירצה בכך אפשרות להשלמת בגרות במקצוע אחד לכל היותר לאורך התכנית הקדם צבאית או הכשרה מקצועית, ובלבד שמשך הלימודים לא יעלה על שעתיים שבועיות;

(19) התכנית הקדם צבאית רשאית לקיים ימי עבודה מרוכזים לכלל משתתפיה, בתחום עבודת הכפיים, בהיקף מוגבל ומצומצם במשך שנת הלימודים, שלא יעלה על יום עבודה אחד בשבוע בממוצע לכל היותר, שמשכו 8 שעות לכל היותר, בתנאי שימי העבודה מאורגנים על ידי התכנית הקדם צבאית כחלק מפעילותה החינוכית-לימודית, ובתנאי שההכנסות מעבודה זו, ככל שקיימות, לא יועברו לידי המשתתפים כפרטים, אלא לצורכי המשתתפים כקבוצה; ניתן להשתמש בהכנסות אלו עבור מתן דמי כיס ומלגות למשתתפים, באישור המשרד ובהיקף סביר, אך בכל מקרה לא יינתן תשלום למשתתף פרטני בתמורה מדויקת לשעות העבודה שעבד;

(20) שיעור המשתתפים שהם חניכים בתכנית הקדם צבאית שלמדו לפני כן באותו מוסד לימודי, לא יעלה על 20% מכלל משתתפי התכנית האמורה באותו מחזור לימוד בתכנית הקדם צבאית;

(21) המוסד אינו נשלט בתקנון או באמצעות רוב בוועד המנהל או באסיפה הכללית או בהסכמים אחרים, בהתאם למהותו ואופן התאגדותו לפי כל דין, על ידי מדינת ישראל או גופיה לרבות:

(א) הממשלה, משרדי ממשלה, יחידות ממשלתיות, יחידות סמך, חברות ממשלתיות;

(ב) מערכת הביטחון;

(ג) רשויות מקומיות, ועדים מקומיים, חברות עירוניות, איגודי ערים, מרכז השלטון המקומי ומרכז המועצות האזוריות;

(ד) תאגידים שהוקמו בחוק, גופים מתוקצבים ותאגידי בריאות, כולם כהגדרתם בסעיף 21 לחוק;

(ה) גופים שהם בשליטת גורמים כאמור בפסקאות משנה (א) עד (ד);

(22) ראש התכנית הקדם צבאית יועסק בתפקידו זה בהיקף של משרה מלאה לפחות, ויתקיימו בו תנאי כשירות אלה:

(א) אזרח ותושב ישראל;

(ב) בגיר;

(ג) לא הורשע בעבירה פלילית שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אינו ראוי לשמש ראש תכנית קדם צבאית;

(ד) סיים שירות צבאי בצבא הגנה לישראל או שירות לאומי בן שנתיים לפחות;

(ה) משרת במילואים ככל שצבא הגנה לישראל מחייבו בכך;

(ו) בעל ניסיון חינוכי או פיקודי בן שנתיים לפחות;

(ז) מתקיים בו האמור באחת מהחלופות הבאות:

(1) בעל תואר אקדמי מוכר של מוסד מוכר כמשמעותו בסעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958⁶;

(2) בעל תואר אקדמי מוכר של מוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ שהכיר בו הגוף להערכת תארים אקדמיים מחוץ לארץ במשרד;

(3) בעל תעודת הוראה, או בעל רישיון הוראה קבוע;

(4) בידו סמיכה לרבנות מרבנים שהכירה בהם לצורך זה הרבנות הראשית בישראל;

(5) בידו אישור שלמד תכנית מלאה בישיבה גבוהה או בכולל, שש שנים לפחות לאחר הגיעו לגיל שמונה עשרה;

(6) עבר שלוש בחינות לפחות לרבנות או לדיינות מתוך מכלול הבחינות שמקיימת הרבנות הראשית לישראל;

(7) שימש בתפקיד פיקודי כקצין במשך 4 שנים לפחות;

(23) צוות התכנית הקדם צבאית ימנה איש צוות אחד לפחות על כל 10 משתתפים; אנשי הצוות יהיו בוגרי שירות צבאי או שירות לאומי או שירות אזרחי בן שנתיים לפחות;

(24) התכנית הקדם צבאית תכלול ליווי וקיום קשר אישי עם המשתתפים שהם חניכים בתקופת השירות בצבא הגנה לישראל, להנחת דעתו של המשרד; תכנית הליווי לא תפחת מהאמור להלן:

(1) אחת לשלושה חודשים, במקום שנגיש למשתתפים כאמור, תתקיים פעילות המותאמת על פי תכניה לבוגרי התכנית המשרתים בצבא;

⁶ ס"ח התשי"ח, עמ' 191

- (2) אחת לחודש לפחות, יישלחו למשתתפים כאמור מסמכים המכילים תכנים חינוכיים מתחומי הלימוד בתכנית וכן סיכומים תקופתיים ;
- (3) שיחה או מפגש עם כל משתתף כאמור, אחת לחודש לפחות ;
- (4) משתתפים כאמור יוזמנו לכל אירועי השיא המרכזיים של התכנית הקדם צבאית לאורך השנה ;
- (25) התכנית הקדם צבאית והפעילות שבעדה מבקש המוסד תמיכה אינה ממומנת בכל דרך שהיא בידי משרד או יחידה ממשלתית אחרים ;
- (26) המוסד אינו מוכר כמכינה קדם צבאית, כהגדרתה בחוק המכינות הקדם צבאיות, התשס"ח-2008.⁷

5. התכנית החינוכית –

- המוסד יגיש מראש תכנית חינוכית לאישור המשרד ; התכנית החינוכית, תכלול לוח זמנים שבועי ולוח זמנים שנתי, ותתמקד בכל המטרות החינוכיות האמורות בפסקאות (1) עד (5) להלן, וכן אפשר שתכלול את המטרה האמורה בפסקה (6) להלן :
- (1) **מנהיגות והעצמה אישית** - המוסד יבנה סרגל פיתוח אישי לכל משתתף, לרבות שיחות אישיות ; התכנית החינוכית תכלול ממד של ניהול עצמי והובלת תכנים על ידי החניכים ;
- (2) **הכנה לקראת גיוס לצבא הגנה לישראל ולשירות לאומי** או שירות אזרחי-הכנה פיזית והכנה מנטאלית לגיוס לצבא או לשירות לאומי או אזרחי יהיו חלק מהותי מהתכנית החינוכית וישובצו בלוח הזמנים במסגרת של 8 שעות שבועיות בממוצע לפחות ;
- (3) **מעורבות בקהילה**- התנדבות היכולה להיות מבוצעת על בסיס שבועי (בשבועות שגרתיים) אך בהיקף שלא יעלה על 25% משעות פעילות התכנית החינוכית בכללותה ; תכנית המעורבות בקהילה תכלול מרכיבים של הכשרה, ליווי ועיבוד של הפעילות שנעשתה ;
- (4) **לימודים** - התכנית החינוכית-לימודית תכלול בין היתר לימודים המיועדים לתרום להכשרתו הערכית ולעיצוב אישיותו של המשתתף בתחומים כדלקמן : לימודי יהדות, מסורת ומקורות ישראל, ציונות, ידיעת הארץ, דמוקרטיה ואזרחות, עיונים בסוגיות מרכזיות בנושאי העם היהודי והחברה הישראלית ; מיומנויות וטיפוח מנהיגות ;
- בתכנית קדם צבאיות המיועדת למי שאינם יהודים - תקוים עבורם תכנית חינוכית-לימודית מקבילה בשינויים הרלוונטיים לעניין הדת והמסורת ;

⁷ ס"ח התשס"ח, עמ' 890.

- (5) **הכרת הארץ** - על התכנית לכלול פעילות חוץ, לרבות טיולים, ימי שדה, ניווטים, פעילות ג'דני'ע בהיקף ממוצע של 4 ימים לפחות בחודש, בהיקף שלא יפחת מ- 8 שעות בכל יום ;
- (6) **עבודת כפיים** – ניתן לשלב עבודת כפיים כחלק מהתכנית החינוכית בהיקף שלא יעלה על שעה וחצי ביום בממוצע.

6. נוהל

המוסד יגיש למשרד דיווחים כמפורט להלן :

- (1) דיווח חודשי - בתום כל חודש, ובו רשימת המשתתפים בתכנית הקדם צבאית, על גבי טופס שינפיק המשרד או באמצעי אחר כפי שייקבע על ידי המשרד ;
- (2) המשרד רשאי לבקש דיווח נוסף או השלמת הדיווח, לפי הצורך ובהתאם לשיקול דעתו.

7. אופן הקצאת כספי התמיכה

(א) כלל הבקשות לתמיכה שעמדו בתנאי הסף ינוקדו בהתאם לאמות המידה המפורטות להלן; לאחר ניקוד כלל הבקשות יחושב הניקוד בכל אמת מידה בהתאם לחלק היחסי שנקבע לאותה אמת מידה באחוזים; לבסוף יחולק התקציב המיועד לתמיכה לפי מבחנים אלה בין כלל הבקשות באופן יחסי לניקוד שקיבלו באופן מצטבר בכלל אמות המידה:

(1) 80% מסכום התקנה התקציבית יחולק בהתאם למספר המשתתפים שהם חניכים בשנה שבעדה מבוקשת התמיכה, לפי מספר החודשים בהם נטל המשתתף שהוא חניך חלק בתכנית, נקודה אחת לכל חודש השתתפות של משתתף כאמור; לעניין זה יינתן ניקוד רק ככל שהמשתתף האמור נטל חלק בתכנית מתחילת החודש עד ל - 15 באותו חודש, לפחות;

(2) 15% מסכום התקנה התקציבית ייועד לפעילויות חוץ הכוללות טיולים, סמינרים ומחנות הנמשכים שלושה ימים ברציפות או יותר; הניקוד יינתן על פי הנוסחה הבאה: מספר הלילות X מספר המשתתפים שהם חניכים שנטלו חלק בפעילות ;

(3) 5% מסכום התקנה התקציבית ייועד לפעילות שעיקרה ליווי בוגרי התכנית שהיו משתתפים שהם חניכים, במהלך שירותם הצבאי, באמצעות אירועים המתקיימים

למטרה זו, על פי הנוסחה הבאה: ניקוד לפי משך האירוע בשעות X מספר בוגרי התכנית האמורים שנטלו חלק בפעילות; למען הסר ספק, לא ייחשבו אירועים המתקיימים במסגרת הפעילות השוטפת של התכנית הקדם צבאית המיועדים בעיקרם למשתתפים הלומדים בה.

(ב) בכל מקרה, תמיכת המשרד לא תעלה על 90% מעלות הפעילות הנתמכת לפי מבחנים אלה.

(ג) במקרה שיוותר עודף כספי בלתי מנוצל באחת מאמות המידה הוא יועבר לשאר אמות המידה על פי היחס שנקבע ביניהם.

(ד) על מוסד הנתמך לפי מבחנים אלה, יחולו סעיפים 13 עד 19 בנוהל להגשת בקשות לתמיכה מתקציב המדינה ולדיון בהן⁸, (להלן – הנוהל) בהתאמות הנדרשות. לענין זה תיחשב התמיכה לפי מבחנים אלה כ"תמיכה לפי משתתפים", כהגדרתה בנוהל.

תאריך: _____, התשע"ד
2014, _____

מיכל כהן
המנהלת הכללית

⁸ י"פ התשע"ג, עמ' 3172 ועמ' 5152; התשע"ד, עמ' 472.

מסמך הנחיות לתמיכה של משרד החינוך בגופים אחרים, עבור תכנית טרום שירות צבאי או שירות לאומי או שירות אזרחי לבוגרי כיתה י"ב

כללי:

התמיכה בגופים עבור תכנית טרום שירות צבאי או שירות לאומי או שירות אזרחי לבוגרי כיתה י"ב מתבצעת באמצעות התקנה התקציבית 24-14-60 חלוקת התמיכה בין הגופים תיעשה בשני שלבים:

1. בדיקה האם עומד הגוף בהגדרות ותנאי הסף לתמיכה.
 2. שקלול דיווח הפעילות של הגופים כולם וחלוקת התקציב לפי סעיפים.
- ההכנה של מסמכי התמיכה דורשים הכרות מעמיקה עם פעילות הגוף והעשייה החינוכית המקיפה.

מועדי ההגשה:

את מסמכי התמיכות יידרשו הארגונים להגיש פעמיים בשנה:

1. באמצע פברואר – הגשה של פרק תנאי הסף + פרק דיווח הפעילות כתכנון.
2. ב-1.9.14 הגשה של פרק תנאי הסף + פרק דיווח הפעילות – כביצוע 1-8 ותכנון 9-12.
- 3.